

Werf	Stakeholder	Entiteit	Contactpersoon	Opmerking	Voorstel repletiek	
1	Hfst 1	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	De Minaraad vraagt dan ook dat er snel een samenhangende set van basiscijfers zou zijn	Algemene toelichting ivm probleemstelling en aangeven van de aanpak voor een nulmeting, baseline bepaling.
2	Hfst 1	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	Alleszins moeten bij de uitrol van dit programma het sociale aspect, het business-aspect en het arbeidsaspect goed voor ogen worden gehouden.	Het sociale aspect en de ontwikkeling van zakenmodellen zijn beide belangrijke aandachtspunten bij het uitwerken van de inspanningen. Dit nemen we op onder de kernaandachtspunten voor de samenwerking in hoofdstuk 5: tekstaanpassing. Arbeidsaspect komt uitdrukkelijk aan bod in de deelwerf 8.2. Voor een belangrijk deel overstijgt het aangaan van het sociale aspect en de bekommernis om de arbeidsontwikkeling de directe competentie van de OVAM. Omwille van het zeer transversale karakter past dit zeker binnen de werkgenda Bouw
3	Hfst 1	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	De algemene accentverschuiving richting circulaire economie is correct en de nodige transversale verbanden zijn aanwezig – maar deze hadden expliciet gekund. Van Woonbeleidsplan, de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen en het Vlaams Klimaat- en Energiebeleidsplan – of ook het in opmaak zijnde Adaptatieplan, moeten de duidelijker in beeld zouden worden gebracht	De vermelde beleidsdocumenten werden gescreend. Veel elementen overstijgen het kader en bevoegdheden van de OVAM. Ruimere mogelijkheden voor agendabepaling. Aanpak en aansluiten van de inspanningen passen beter in de Werkgenda Bouw. Geen aanpassing of aanvulling van de tekst, wel vermelding.
4	Hfst 1	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	Relatie met de doelstelling "asbestveilig tegen 2040"	Antwoord: staat als prioriteit in de tekst, geen aparte werf.
5	Hfst 1	Bouwwunie	Aannemers	Veerle Van Impe	Aandacht voor hogere bouwkost gezien Circulair bouwen arbeidsintensiever is wat hogere loonkost impliceert en mogelijk ook duurdere materialen	Het beheersen van de kosten voor bouwen en de betaalbaarheid voor de klanten, bedrijven en burgers, is een belangrijk aandachtspunt voor de werking. Dit is opgenomen als een belangrijk algemeen principe voor de samenwerking in het hoofdstuk 5
6	Hfst 1	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	Overigens mis ik de schaal van wijf/stad/regio m.b.t. bij opstellen van materialen	Dit overlapt met het ruimtebeleid van Departement Omgeving. De link met de transitie circulair bouwen ligt daarom dicht bij de Werkgenda. Vanuit het beleidsplan kunnen de inspanningen zich richten op agendabepaling. Dit is mee te nemen als aandachtspunt.
7	Hfst 1	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	Over Vlaanderen Circular en de transitie naar de circulaire economie. Terminologie is hier key. Is het nu een doel, thema, strategie	Verwijzing naar ruimte is opgenomen. Geen tekstaanpassingen
8	Hfst 1	VCB	Aannemers	Griet Goossens	In het beleidsprogramma wordt de koppeling gemaakt met energische renovatie. Ook klimaatadaptief bouwen vormt een uitdaging met blauwe en groene ingrepen op privaat en publiek domein, waarnaar in het beleidsprogramma zou moeten verwezen worden, omdat bouwheer deze inspanningen en investeringen eveneens zullen moeten uitvoeren	Het is een doel. Dit hebben we aangepast op pagina 8 van de tekst.
9	Hfst 2	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	Het is niet duidelijk met welke grootteorde men materiaalvoetafdruk nu wil doen afnemen. Daarnaast is er ook het aspect van de koolstofafdrruk van de doorgevoerde bouwactiviteiten	De koolstofafdrruk is een parameter, een deel van de totale milieu-impact van gebouwen. Die zit vervat in de berekening. Het beleidsplan is gericht op inspanningen om de koolstofafdrruk samen met ander druk op het milieu te verlagen. De grootte-orde van de daling van de materiaalafdrruk is niet expliciet opgenomen door het ontbreken van een basis van waaruit te berekenen. Dit zal worden ontwikkeld tijdens de looptijd van het programma. Nog geen tekstaanpassing.
10	Hfst 2	WTCB	Kennisinstelling	Jeroen Vrijders	De focus in de uitwerking is heel hard gericht op het "circulaire". Het "milieu-impact"-verhaal gaat hierdoor verloren. De uitwerking van een M-peil, het streven naar gebruik van materialen met een lage milieu-impact, het voorzien van data en tools die in praktijk kunnen worden gebruikt en begrepen, ... zijn allemaal acties die naast het zuiver circulaire voldoende aandacht vereisen om de milieu-impact van de bouwsector te reduceren. Ook "circulaire" materialen en oplossingen hebben immers nog een impact.	De link is duidelijk gemaakt in de tekst. Circulariteit is een manier om de milieu-impact te doen afnemen. Ze staan niet naast elkaar. Een lagere milieu-impact is een doel, circulariteit niet.
11	Hfst 2	Baksteen federatie	Materialproducent	Kristin Aerts	Het document stelt voor het "vermijden van extractie van grondstoffen" (pg 15). Dit moet zeker genuanceerd worden zoals het gedaan is op andere delen van het ontwerp beleidsprogramma waar men spreekt over het "vermindern van het gebruik van primaire grondstoffen".	We hebben de voorgestelde verandering niet gevolgd omdat vermijden in onze interpretatie de term verminderen omvat en duidt niet op het volledig verbanen. Geen aanpassing in de tekst.
12	Hfst 2	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	Figuur 3 : verkeerd overgenomen van rapport proefuin	We richten ons niet op de bouwcyclus maar op een algemene waardeketen. Daarin is een gelaagdheid opgenomen die werkt om de samenhang te duiden. De figuur is een adaptatie met dat voor ogen. Geen aanpassing
13	Hfst 2	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	In paragraaf 2.2 (zie p.11 e.v.) wordt "circulair bouwen" gedefinieerd. Echter dit wijkt af van de definitie gecoreleerd door de Proefuin en de GDCB. De originele definitie vinden jullie o.a. terug in hoofdstuk 1 van het Urban Mining rapport binnen het kader van de Proefuin Circular Bouwen	Aangepast: ontbrekende zin is toegevoegd. 'Dit doen we via een intense samenwerking binnen het waardenetwerk.'
14	Hfst 2	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	In paragraaf 2.3 (o.a. Figuur 4 en 5) en volgende paragrafen (o.a. in §3.2; §3.3 en §4) wordt "urban mining" gelijkgeschakeld aan "circulair materialenbeheer" en "veranderingsgericht 2 (ver) bouwen" aan "circulair ontwerpen en (ver) bouwen"	Geen tekstaanpassing. Dit onderscheid is een doorlopende beweging
15	Hfst 2	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	Niet als voor de klimaatdoelstellingen is het aangeraden om duidelijke en kwantificeerbare ambities te formuleren. Paragraaf 3.4 geeft duidelijke wensbeelden voor 2050 weer. Deze worden vervolgens vertaald in kwantificeerbare ambities tegen 2030. We stellen ons wel vragen hoe de streefcijfers bepaald werden. Werd hiervoor een haalbaarheidsstudie uitgevoerd?	cijfers op gebaseerd op verschillende bronnen, waaronder de proefuin urban mining. De opvolging en indicatoren binnen het beleidsprogramma ontwikkelen we op basis van een voorzet van de OVAM
16	Hfst 3	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	p 16; vermelde knelpunten gelden ook voor circulair ontwerpen en (ver) bouwen.	Geen tekstaanpassing. Uit de context en de volledige tekst blijkt dat de knelpunten voor beide waarschijnlijk gelden. De proefuin heeft enkel het materiaalgebruik en urban mining geanalyseerd rond deze knelpunten.
17	Hfst 4	WTCB	Kennisinstelling	Jeroen Vrijders	Er zijn in totaal 29 deelwerven. Dit lijkt wat van het goede te veel. Enige prioritering lijkt wenselijk om er bv. zeker te zijn dat minstens 5 of 10 elementen gerealiseerd raken in de komende jaren. Zoniet dreigt het risico dat overal een beetje op gewerkt wordt, zonder concrete verandering. Zie ook het laatste zinnetje in het document: "De middelen die in de periode 2022-2030 ter beschikking worden gesteld, bepalen de snelheid van de transitie naar een circulaire bouweconomie". De ervaring leert dat deze middelen helaas vaak toch enigszins beperkt zijn.	Prioritering wordt verder uitgedrukt in werven, met partners en stakeholders. Rekening mee te houden voor de werffiches. Ook op te nemen in zakelijk plan. Antwoord. Geen tekst of inhoudelijke aanpassing
18	Hfst 4	WTCB	Kennisinstelling	Jeroen Vrijders	Ons indiens zorgt de manier van voorstellen op p.30 en de uitwerking nadien ook bijkomend voor de vaagheid waarnaar hierboven verwezen : het slopen, recycleren, hergebruiken, ... en de inzet van urbanmining-materialen in nieuwe gebouwen vergt (soms) andere concrete maatregelen en er zijn andere actoren bij betrokken, dan bij het stimuleren en de uitrol van veranderingsgericht bouwen of het realiseren van een M-peil. In de uitwerking en de deelwerven voor de werven 2-4-6-8-9 verdient het dus aanbeveling om dit onderscheid duidelijker te maken.	Deelwerffiches die met partners verder worden doorgesproken. OVAM heeft in de voorbereidende fiches een duidelijke rol ingenomen, met een voorstel van prioriteit en timing. We nemen de suggestie voor een aanpassing van de structuur niet mee. Geen tekst of inhoudelijke aanpassing.
19	Hfst 4	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	Geen opmerkingen, wel elemente voor de uitvoering van de actiepaden voor de deelwerven	Geen tekstaanpassingen. Suggestie worden meegenomen
20	Hfst 4	VCB	Aannemers	Griet Goossens	De titel van hoofdstuk 04 "Uitdagingen en werven voor de bouwsector" is misleidend. Deze uitdagingen en werven zijn er ook voor andere actoren en sectoren, en niet enkel voor de bouwsector.	Hoofdstuk gaat over de inspanning van alle betrokken partijen bij het bouwproces, niet enkel aannemers zoals VCB lijkt te stellen in haar terugkoppeling. Aanpassing van de titel "Uitdagingen en werven voor de circulaire bouweconomie"
21	Hfst 5	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	Zowel preventieprogramma als beleidsprogramma.	Geen aanpassingen van de tekst nodig. Het beleidsprogramma is inderdaad een beleidsplan aangevuld met concrete invulling van inspanningen in actieprogramma per werf. Dat zal in samenspraak op voorzet van de OVAM worden uitgewerkt en geactualiseerd met een periodiek van gemiddeld twee jaar
22	Hfst 5	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	bij conceptie en uitrol van dit ontwerpprogramma terdegerekening moet worden gehouden met dit mogelijke optreden van suboptimale resultaten en Matheuseffecten	Meegewezen als instructie voor de samenwerking in de verschillende werpen (hoofdstuk 5)
23	Hfst 5	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	Dialogocultuur	Hoofdstuk 5
24	Hfst 5	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	Zakelijk plan nog te ontwikkelen	Is uitgewerkt en zal dienen bij goedkeuringsproces door IF en Minister. Geen deel van de publieke consultatie
25	Hfst 5	WTCB	Kennisinstelling	Jeroen Vrijders	. Echter, dit neemt niet weg dat het programma momenteel de indruk wekt dat de OVAM vooral veel zal faciliteren en hoopt op marktinitiatief (of een deus ex-machina), terwijl de OVAM (en andere overheidsactoren) zelf ook een belangrijke rol kunnen spelen en bepaalde elementen kunnen bepalen/vastleggen/sturen, via bv. verplichtingen, verboden, incentives, cijfermatige doelstellingen... Het verdient dan ook aanbeveling dat de OVAM meer de rol van 'beleidsmaker' opneemt in dit plan, en een aantal concrete pistes en acties naar voren schuift, waarin zij het versnellen maken en op die manier haar stuk van de 'verantwoordelijkheid' neemt. Dit laat wellicht ook toe dat de vele vaak vaak omschreven doelstellingen (vnl. werven 3 en 8) een stuk concreter gemaakt kunnen worden.	Kernzaak van de OVAM is inderdaad beleid maken, maar ook voorbereiden door te zoeken naar draagvlak. Dit programma is kader voor samenwerking, niet enkel een overzicht van wat OVAM zal doen. We treden op in verschillende rollen. Het beleidsprogramma is gericht op gedragenheid binnen de sector. De OVAM kan de agenda mee bepalen en uitnodigen om bepaalde zaken op te pakken. Kan samen met een uitnodiging om aan te sluiten en/of de lead te nemen voor bepaalde deelwerven. Antwoord. Geen tekstaanpassingen
26	Hfst 5	Gemeente Ham	Lokaal bestuur		Bekommernis voor de betaalbaarheid van bouwprojecten voor de lokale besturen en voor de burgers en bedrijven	Meenemen als algemene uitgangspunten voor de concretisering van de samenwerking (Hoofdstuk 5). Tekstaanpassing Gemeenten (via VVSG) uitnodigen om deel te nemen aan het ontwikkelen van de inspanningen in het programma. In het bijzonder om te bekijken hoe de verzameling van data en het uitvoeren van bepaalde inspanningen kan gebeuren zonder bijkomende (administratieve) belasting van de lokale, maar ook andere besturen en bedrijven. Dit is een algemene opmerking voor alle inspanningen die is vermeld in hoofdstuk 5
27	Hfst 5	Gemeente Zwevegem	Lokaal bestuur		Impact op de lokale besturen is niet meegenomen. Op het vlak van administratieve lasten is dat een aandachtspunt. Bij de communicatie en duiding kunnen de lokale besturen ondersteuning gebruiken	Staat vermeld in hoofdstuk 5 bij werking en de uitgangspunten ervan als bijzonder belangrijk element om mee te nemen in de samenwerking en ontwikkeling van de actiepaden
28	Hfst 5	Bouwwunie	Aannemers	Veerle Van Impe	...diert bijkomende administratie tot het absolute minimum beperkt te worden	Te vroeg om uit te zetten, consultatiefase vooraf met partners, ook over prioriteiten. Op te nemen in de programmatie van de werven via de fiches die we bespreken met de stakeholders. Geen tekstaanpassing
29	Hfst 5	Bouwwunie	Aannemers	Veerle Van Impe	Nood aan een concreet tijdsplan en doelen zdd men zich kan voorbereiden om de uitdaging aan te gaan	

					We vinden het belangrijk dat deze werven niet afzonderlijk uitgevoerd worden. Meerdere (deel)werven kunnen tegemoetkomen aan verschillende systemische uitdagingen, maar mogelijk ook ongewenste neveneffecten creëren. Het monitoren van de resultaten en het (leer)proces van de verschillende deelwerven is dan ook wenselijk. We raden dan ook aan om bij de uitvoering van het beleidsprogramma op regelmatige momenten een systeembeeld te werpen op de realisaties en de faalmomenten.	Het behouden van een systeembeeld als mogelijke 10de en overkoppelde werf volgen we niet. De coördinatie is opgenomen in de beschrijving van de samenwerking in hoofdstuk 5. Algemeen kader werkafgaven, opvolging resultaten over verschillende werven, indicatoren opvolging op vlak van uitdagingen en beleidsterven, niet uitsluitend op niveau van actie of (deel)werf.
30	Hfst 5	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	Deze type indicatoren lijken me meer systemisch dan de meer klassieke vorm van KPI's! We moeten ook oppassen dat de opvolging niet te veel gebaseerd is op werf- en deelwerfniveau. Het leren over de werven heen, linken leggen en koppelingen creëren zijn veel belangrijker dan het bereiken van een bepaald richtcijfer.	Door het ontbreken van cijfermatige data voor bepaalde aspecten van de samenwerking is het niet mogelijk een klassiek model van KPI toe te passen. De keuze en de amalgamatie van de indicatoren is functioneel bedoeld. Los van de ontwikkeling van opvolging voor de verschillende werven waarop bepaalde KPI zijn gebaseerd is het de bedoeling gegevens uit te wisselen en te confronteren om een volledig beeld te scheppen van de voortgang van het programma.
31	Hfst 5	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	En mogelijke werf die toe te voegen valt, is deze van deugdelijk asset-management van het patrimonium in de gebruiksfase, als onderdeel van de levenscyclus	Antwoord: buiten werkgebied OVAM, verwijzen naar WA
32	Hfst1	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheke		
33	Verklaren de woordenlijst	WTCB	Kennisinstelling	Jeroen Vrijders	Verschiedende opmerkingen voor aanpassingen in de gebruikte terminologie	Relevante aanpassingen doorgevoerd
34	Verklaren de woordenlijst	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	Verschiedende opmerkingen voor aanpassingen in de gebruikte terminologie	Relevante aanpassingen doorgevoerd
35	Verklaren de woordenlijst	BBF	Materiaalproducent	Kristin Aerts	Verschiedende opmerkingen voor aanpassingen in de gebruikte terminologie	Relevante aanpassingen doorgevoerd
36	W 5	Groen Beton	Producteur / aannemer		Betreffende doelwrf 5.3 (p53) mis ik de link naar het ontbreken van een juist juridisch kader voor het as-a-service in vastgoed tegenover het huidige recht van natrekking. Vandaag is het namelijk juridisch gezien heel moeilijk om een vast deel van een gebouw in as-a-service aan te bieden. Graag zie ik hiervoor volgende aanvulling: "Rollen en verantwoordelijkheden verschuiven, aansprakelijkheden worden anders ingevuld, eigenaarschap en recht van natrekking worden op een andere manier ingevuld, kosten en baten worden anders verrekend.	As a service ontwikkeling is op te nemen bij de ketensamenwerking. Volgen van de opmerking. Opnemen van de aanvulling in de scope van de doelwrf 5.3, echt zonder recht op natrekking.
37	W1	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheke	Voor sloopopvolging op basis van overleg een werkbaar traject uitstippelen dat rekening houdt met verscheidenheid van bouwwerken	Antwoord: Opgenomen als uitgangspunt in de scope
38	W1	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheke	Niet verdragend voor renovatie	Niet de bedoeling, geen vrijbrief. Antwoord
39	W1	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheke	Sloopopvolging verplichten alle werven slechts een "overweging"; de daadwerkelijke implementatie moet ook als mijlpaal in de tijd opgenomen worden	Overwegen wijst naar overleg en afstemming. Planning en mijlpaal in actieprogramma. Nog onderzoek nodig. Politieke inschatting. Antwoord
40	W1	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheke	niet-asbesthoudende golfplaten na sloopopvolging als een niet-asbesthoudende afvalstroom kunnen worden verwerkt, i.e. aan een tarief voor niet-asbesthoudend afval.	Antwoord Aandachtspunt, afstemmen team asbest. Geen tekstaanpassing
41	W1	Bouwwnie	Aannemers	Veerle Van Impe	performante sloopopvolging voor "alle werven	Doorwerking van werf 1: adviseren betrokkenheid bij verdere doorwerking verschillende deelwerven. Geen tekstaanpassing
42	W1	Bouwwnie	Aannemers	Veerle Van Impe	Kwaliteitsborging: Vraag naar gebruiksvriendelijke tools die administratieve last beperken	Doorwerking van werf 1: adviseren betrokkenheid bij verdere doorwerking verschillende deelwerven. Geen tekstaanpassing. Hoofdstuk 5 vermeldt (digitale) vereenvoudiging om lasten van administratie te verminderen als een belangrijk algemeen aandachtspunt
43	W1	Bouwwnie	Aannemers	Veerle Van Impe	Aandacht voor bewaking en verantwoordelijkheden mbt kwaliteit van de materialen die worden hergebruikt	Is een belangrijk deel van de scope van de doelwrf 2.1. Verder uit te werken met de partners. Geen tekstaanpassing
44	W1	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	Vragen naar beschikbare informatie over sloopopvolging. Hoeveel SOP zijn er reeds opgesteld naar aanleiding van een omgevingsvergunning, hoeveel zijn er daarvan conform verklaard en hoeveel zijn er uitgevoerd via tracimat? Van diegene die via tracimat zijn uitgevoerd, hoeveel hiervan zijn via de volledige procedure en hoeveel via de vereenvoudigde procedure?	We hebben bij de ontwikkeling van het brede beleidsprogramma geen data over Tracimat als sloopbeheerorganisatie aangewend. Deze gegevens zullen worden verzameld binnen de werkzaamheden aan doelwrf 1.1
45	W1	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	We spreken van meerdere beheerorganisaties, zijn er al concreet aanvragen dat er een sloopbeheerorganisatie bijkomt naast tracimat?	Geen opmerking over de inhoud en invulling van de werven. Indien sloopopvolging verplicht is, dan zal de uitgebreide markt mogelijk een stimulans zijn voor andere spelers op deze markt. Geen tekstaanpassing
46	W1	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	Integratie van data sloopopvolging en sorteerlijnen lijkt enkel realistisch als men hier gebruik maakt van een massabalans	Dit kan worden opgenomen in de nulmeting waarbij gegevens van massabalansen worden meegenomen. Dit is een praktische uitwerking. Geen tekstaanpassing
47	W1	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	Dit is ook afhankelijk van wat budgetair haalbaar is, economische afwegingen zijn hier ook van belang (deelwrf 1.2)	Toevoegen in tekst. Ofwel bouwmaterial ... opnieuw gebruik is afhankelijk van ... , economische haalbaarheid
48	W1	Uhasselt	Kennisinstelling	Jonas Vorter	Daarnaast stelt het beleidsprogramma dat het doel is om alle afbraakwerken op te volgen (met enkele uitzonderingen). Gelet op de recente wijziging via VLAREMA vraag ik me af welke significante wijzigingen (bv. rond sloopopvolging) men op het oog heeft en of er daarin aansluiting zal worden gezocht met de werkzaamheden van de proeflijn (in het eerste deelrapport werd er bv. een vergelijking gemaakt tussen sloopopvolging en de regeling rond grondverzet).	Rollen en verantwoordelijkheden verschuiven, aansprakelijkheden en eigenaarschap worden anders ingevuld, kosten en baten worden anders verrekend. Tekst aanpassen in scope. Rollen en verantwoordelijkheden verschuiven, aansprakelijkheden en eigenaarschap worden anders ingevuld, kosten en baten worden anders verrekend.
49	W1	VCB	Aannemers	Griet Goossens	Het juridisch statuut van materialen voor hergebruik en recyclage (incl. bodem) en kwaliteitsborging van deze materialen zijn voor VCB belangrijk, die ook in het beleidsprogramma opgenomen zijn. Omgang met nieuwe contaminanten in deze materialen komt in het document nog onvoldoende aan bod en vraagt volgens VCB nog extra aandacht in het beleidsprogramma, zodat er een duidelijk juridische kader is,	Geen tekstaanpassing. Onder de noemer 'gevaarlijke en storende' afvalstoffen in de deelwerven 2.2 en 2.3 houden we rekening met de bekommernis over de nieuwe contaminanten. Dit is ook opgenomen in de doelwrf 2.4 voor de ontwikkeling van nieuwe bouwmaterialen.
50	W2	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheke	een term zoals "hoogwaardig" 'voorsnog niet duidelijk is	In doelwrf 2.3 opdracht om dit uit te klaren. Geen tekstaanpassing.
51	W2	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheke	overmaat aan administratieve lasten	Digitalisering en beperken administratieve lasten belangrijk aandachtspunt voor alle werven, betrekken sector bij implementatie. Aanpassing van de tekst door uitdrukkelijk te vermelden in nieuw opgenomen paragraaf in het hoofdstuk 5 over de samenwerking
52	W2	Baksteen federatie	Materiaalproducent	Kristin Aerts	"hoogwaardige/laagwaardige toepassingen" uitgewerkt	Deel van de inspanningen voor doelwrf 2.2. Geen aanpassingen van de tekst
53	W2	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	Er wordt regelmatig verwezen naar "hoogwaardige en laagwaardige recyclage en hergebruik". Het is niet duidelijk waar er juist de grens gelegd wordt. Zoals opgenomen in het Urban Mining rapport, stellen we voor om de termen "closed- en open-loop recycling" te gebruiken. Zoals de ecologische en financiële kosten-baten van het verwerken van vastgemaakt uit sloop in Vlaanderen het heeft aangetoond, is open-loop recycling niet altijd minderwaardig.	Definitie hoogwaardig wordt bekeken in W2.2. Andere benadering in proeflijn kan bij onderzoek worden meegenomen. Geen tekstaanpassing
54	W2	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	We stellen ons hier de vraag hoe de wetgever het prijsbeleid voor LMRP en HMRP kan reguleren. We verwijzen hier ook graag naar de standaardbestekken	Vraag voor overweging. Kan worden meegenomen bij de doelwrf 2.2 als aandachtspunt. Geen tekstaanpassing
55	W2	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	Leerlessen recyclage (2.4) Over welke technieken/lessen spreken we hier? Valt dit ook niet onder de federale bevoegdheden inzake productnormering?	OVAM heeft geen directe bevoegdheid over productnormering, wel bepalen van condities voor hergebruik / tweede leven. De rol is beperkt tot agendasetting. Geen tekstaanpassing
56	W2	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	Bodemmaterialen – inzet: Over welke toelaststoffen spreken we hier juist? (2.5)	Precisering, deel van het onderzoek. Geen aanpassing van de tekst
57	W2	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	zijn er al concrete voorbeelden van hoogwaardige toepassingen van bodem?	Precisering, deel van het onderzoek. Geen aanpassing van de tekst
58	W3	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheke	gebruik maken van de experimentregulering en regelluwe zones in de zin van art. III.119 van het Bestuursdecreet of in eigen kader werken	Antwoord: Deel van onderzoek, te bepalen indien mogelijk zonder aanpassing bestaande regeling
59	W3	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	Hoe vraag en aanbod circulaire markt realiseren	Deel van onderzoek. Uit te werken in de werven. Geen tekstaanpassingen
60	W3	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	In de praktijk is dit vaak ook een problematiek rond het vinden van een overslag locatie en vooral wie deze betaalt en hoe groot deze mag/moet zijn. Het moment van vrijkomen van herbruikbare materialen is niet altijd afgestemd op het moment dat herbruikbare materialen nodig zijn.	In de samenwerking (werf 4) ruimte voor hubs of andere werkbare oplossingen. Overanderde tekst
61	W4	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheke	bereidwilligheid om in de visie van "circulair bouwen" mee te stappen, in belangrijke zal afhangen van de aantrekkelijkheid van de business cases en van het level karakter van het playing field. De Raad vraagt om hieraan de nodige aandacht te besteden.	Is opgenomen in de werven 4 en 5. Bijzondere aandacht voor gelijkspelveld en onderbouwen van mogelijkheden voor de ontwikkeling van zakenmodellen. Ondersteund vanuit communicatie in werf 8. Antwoorden aan Raad
62	W4	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheke	Wat houdt sloop als startpunt waardecreatie concreet in? Het aanleren van erkenningen is dit geen federale bevoegdheid? (over erkenning van selectieve slopers)	Voorwerp van onderzoek en overleg, uit te werken en verkenen met sector. Antwoord
63	W4	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	Vraag om samenwerking in bouwteams te stimuleren en een sluitend juridisch kader voor samenwerking en afbakening verantwoordelijkheden op te stellen	Klopt. Erkenning is hier te lezen als waardering / ondersteuning. Aanpassen van de tekst
64	W5	Bouwwnie	Aannemers	Veerle Van Impe	Gelijk speelveld voor alle actoren in de bouw, ook de zelfbouwers : als een privé persoon een deel van de afbraak doet, zal hij/zij ook juist moeten uitsorteren en eventueel hergebruiken.	In te brengen en uit te werken bij de planning en inhoudelijke afbakening van de deelwerven rond bouwteams. Geen aanpassing van de tekst
65	W5	Bouwwnie	Aannemers	Veerle Van Impe		Gelijk speelveld is ruim te interpreteren als het zorgen dat het volgen van de transitie geen nadelige effecten heeft voor bedrijven of andere partners. Geen tekstaanpassing

66	W6	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	een tijdstip naar voor schuiven voor het instellen van het materiaalpaspoort als vereiste bij omgevingsvergunningplichtige handelingen	Voorwerp van onderzoek en overleg, uit te werken. Te vroeg. Politiek nog uit te klaren. Antwoord.
67	W6	Baksteen federatie	Materiaalproducent	Kristin Aerts	Wij hopen dat zo'n dynamiek die zich baseert op een Europese gemeenschappelijke aanpak zich ook verder zal vertalen in andere acties, zoals bij voorbeeld de implementatie van een gebouwpaspoort gebaseerd op de digital building logbook (deelwerk 1.1)	Plan schrijft zich in in een dynamiek van samenwerking en afstemming. Verwijzingen naar verschillende plannen zijn opgenomen. Korte verwijzing opgenomen in hoofdstuk 5
68	W6	Baksteen federatie	Materiaalproducent	Kristin Aerts	De noden van de bouwproducenten moeten in kaart gebracht worden om te kunnen beschikken over de gevraagde nodige kwaliteit en hoeveelheid van materiaalstromen	De materiaalproducenten maken deel uit van het waardenetwerk en wordt bv. meegenomen in de uitwerking van het paspoort. Bij het ontwikkelen van toets om vraag en aanbod van grondstoffen kenbaar te maken zijn de noden van de producenten van bouwmaterialen zeker te beschouwen. Precies de afstemming van vraag en aanbod voor materialen is een belangrijke uitdaging die we in samenwerking met de partners willen overwinnen. Geen tekstaanpassing
69	W6	Baksteen federatie	Materiaalproducent	Kristin Aerts	Valorisatie van de lange levensduur van gebouwen/bouwproducten is noodzakelijk. De lange levensduur van die bouwelementen en hun potentieel als elementen die in het gebouw blijven (geen sloop en geen deconstructie) moeten ook in TOTEM gevaloriseerd kunnen worden. 60 jaar als referentiestudieperiode (RSP), zoals momenteel in TOTEM gehanteerd, is geen incentive naar duurzaamheid....	Afstemmen TOTEM. Operationeel / inhoud. Geen opmerking op de doelstellingen en werkwijze in deze werf. Geen tekstaanpassing
70	W6	Baksteen federatie	Materiaalproducent	Kristin Aerts	Daarom ook best RSP in TOTEM verhogen naar 120 jaar i.p.v. 60 jaar om de link te maken met een ambitieuze visie/beleid.	Afstemmen TOTEM. Operationeel / inhoud. Geen opmerking op de doelstellingen en werkwijze in deze werf. Geen tekstaanpassing
71	W6	Uhaselt	Kennisinstelling	Jonas Vorter	Hoe zal de geplande monitoring en dataverzameling verlopen? Kijkt men hiervoor naar de Vlaamse monitor (die in ontwikkeling is) of wilt men ook andere datatechnologieën inzetten (bv. Blockchain)? Zal de wetgeving deze digitale methoden ook gaan faciliteren (bv. in het materiaaldecreet)?	Geen aanpassing in de tekst. Hoe de dataverzameling zal verlopen werken we uit in de werven 3, 6 en 9
72	W6	Ceraa	Kennisinstelling	Wendy Boswell	Bij levensduur staat de volgende definitie op p77 "Levensduur van een (deel)object waarbinnen het geschikt blijft voor zijn huidige functie op zijn huidige locatie."	Doorvoeren van tekstaanpassing. Schrappen 'op zijn huidige locatie'
73	W7	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	Wat wil men concreet bereiken met "veranderingsgerichtheid" van bouwwerken?	Voorwerp van onderzoek en overleg, uit te werken. Werf moet finaliteit aangeven. Nog aan te vullen antwoord
74	W7	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	Bekommernis voor kleinere firma's om op een efficiënte wijze gestandaardiseerde levenscyclusinformatie binnen te trekken	Aandachtspunt bij ontwikkeling en onderzoek voor deze werf. Dialoog met kleine bedrijven. Antwoord.
75	W7	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	Zicht krijgen op het tijdsplan van uitrol van dit instrumentarium, dus de invoering van een M-peil,	Timing nog niet mogelijk, deel van overleg en politieke afstemming. Antwoord
76	W7	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	Hoe integreren van E en M-peil?	Voorwerp van onderzoek en overleg, uit te werken. Wenselijkheid als onderzoeksvraag. Antwoord.
77	W7	Baksteen federatie	Materiaalproducent	Kristin Aerts	Onze sector (BBF) ondersteunt geen benchmark op product of elementniveau. Bovendien zou men het beleid op doelstelling i.p.v. benchmark moeten focussen. Het benchmarken is een doel, maar een middel om het ontwerp van de bouwwerken te sturen naar keuzes met minder milieu-impact	We spreken over een bij voorkeur geïntegreerd milieupeil. We streven naar een optimum met de laagste milieu-impact tussen de verschillende peilen. Geen tekstaanpassing
78	W7	Baksteen federatie	Materiaalproducent	Kristin Aerts	Als conclusie lijkt het ons van belang dat de prioriteit(en) van het beleidsprogramma verduidelijkt worden, vooral bij gevallen waarin conflictsituaties zich kunnen voordoen: verhoging van het M-peil voor een beter E-peil of voor een meer circulair, klimaatrobust of veranderingsgericht gebouw.	We spreken over een bij voorkeur geïntegreerd milieupeil. We streven naar een optimum met de laagste milieu-impact tussen de verschillende peilen. Geen tekstaanpassing
79	W7	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	Reactie op gebouwpaspoort tegen 2030. Heeft de OVAM reeds cijfermateriaal over de hoeveelheid werken die op deze manier te werk zal moeten gaan? Is er ook info over de hoeveelheid van deze werken die boven of onder de drempels voor een tracamit verplichting liggen (1000 en 500 m²)?	Geen direct verband met gebouwpaspoort. Deze gegevens zijn niet beschikbaar. Geen tekstaanpassing
80	W8	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	potentieel belangrijke omschakeling in het arbeidsaspect van het bouwen, wat gepaard gaat met een grote behoefte aan vormings- en bijscholingsinspanningen	Akkoord en opgenomen in werf communicatie en sensibiliseren. Antwoorden
81	W8	Bouwnunie	Aannemers	Veerle Van Impe	Vraag om sterk in te zetten op onderwijs en opleiding en hiervoor voldoende fondsen te voorzien. Daarnaast is het ook nodig om volop in te zetten op sensibilisering en bewustmaking van de burger zodat hij weet dat circulair bouwen de toekomst is.	Prioriteit voor de beroepsopleiding. Als deel van de inspanningen rond sensibilisering is het onderwijs een belangrijk platform. Mee te nemen in de verdere planning. Geen aanpassing van de tekst.
82	W8	Bouwnunie	Aannemers	Veerle	Vraag om sterk in te zetten op onderwijs en opleiding en hiervoor voldoende fondsen te voorzien. Daarnaast is het ook nodig om volop in te zetten op sensibilisering en bewustmaking van de burger zodat hij weet dat circulair bouwen de toekomst is.	Prioriteit voor de beroepsopleiding. Is een belangrijke uitdaging maar geen absolute prioriteit. Sensibiliseren van de sector en de professionelen is de eerste doelstelling opdat circulaire bouwoplossingen kunnen worden toegepast. Als deel van de inspanningen rond sensibilisering is het onderwijs een belangrijk platform. Mee te nemen in de verdere planning. Geen aanpassing van de tekst.
83	W8	VCB	Aannemers	Griet Goossens	Voor een 'circulaire bouweconomie in Vlaanderen' als alternatief?	Het verwijzen naar de bouwsector in de titel is inderdaad te beperkend. Meer stakeholders zijn betrokken in de uitwerking en de uitvoering van de werven. De titel van hoofdstuk 4 is aangepast door een tekstwijziging: Uitdagingen en werven voor de circulaire bouweconomie
84	W9	VCB	Aannemers	Griet Goossens	Data-uitwisseling tussen verschillende platformen is een belangrijke uitdaging. Hierbij dient rekening gehouden en afgestemd te worden met publieke en private initiatieven, die allen hun meerwaarde hebben. Voor de digitale tracing van (bodem)materialen en (gevaarlijke) afvalstoffen is eveneens afstemming met de sloop- en bodembeheerorganisaties noodzakelijk.	Is een uitgangspunt voor verschillende werven om platformen onderling te verbinden om noodzakelijke gegevens uit te wisselen. Deel van werf 1 voor de sloopopvolging en deelwerf 2.5 voor het beheer van gronden
85		Woodinc	Materiaalproducent		Vraag voor kopie van ontwerp	Doorgestuurd, geen verdere reactie of vraag voor aanpassingen
86		Gemeente Voeren	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
87		Gemeente Wortegem-Petegem	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
88		Gemeente Brecht	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
89		Gemeente Kinrooi	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
90		Gemeente Geraardsbergen	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
91		Gemeente Wemmel	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
92		Gemeente Halle	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
93		Gemeente Wezembeek Oppem	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
94		Gemeente St Lievens Hutsem	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
95		Gemeente Glabbeek	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
96		Gemeente Willebroek	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
97		Gemeente Koksijde	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
98		Gemeente Sint-Katelijne-Waver	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
99		Gemeente Gistel	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
100		Gemeente Kortesseem	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	

Werf	Stakeholder	Entiteit	Contactpersoon	Opmerking	Voorstel replek	
1	Hfst 1	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	De Minaraad vraagt dan ook dat er snel een samenhangende set van basiscijfers zou zijn	Algemene toelichting ivm probleemstelling en angeven van de aanpak voor een nulmeting, baseline bepaling. Opgenomen in hoofdstuk 1/5 als inset
					Het sociale aspect en de ontwikkeling van zakenmodellen zijn beide belangrijke aandachtspunten bij het uitwerken van de inspanningen. Dit nemen we op onder de kernaandachtspunten voor de samenwerking in hoofdstuk 5: tekstaanpassing. Arbeidsaspect komt uitdrukkelijk aan bod in de deelwerf 8.2. Voor een belangrijk deel overlijst het aanpakken van het sociale aspect en de bekommernis om de arbeidsontwikkeling de directe competentie van de OVAM. Omwille van het zeer transversale karakter past dit zeker binnen de werkgenda Bouw	
2	Hfst 1	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	Alleszins moeten bij de uitrol van dit programma het sociale aspect, het business-aspect en het arbeidsaspect goed voor ogen worden gehouden.	De algemene accentverschuiving richting circulaire economie is correct en de nodige transversale verbanden zijn aanwezig – maar deze hadden expliciet gekund. Van Woonbeleidsplan, de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen en het Vlaams Klimaat- en Energiebeleidsplan – of ook het in opmaak zijnde Adaptatieplan, moeten de duidelijk in beeld zouden worden gebracht
3	Hfst 1	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	Relatie met de doelstelling "asbestveilig tegen 2040"	De vermelde beleidsdocumenten werden gescreend. Veel elementen overstijgen het kader en bevoegdheden van de OVAM. Ruimere mogelijkheden voor agendabepaling. Aanpak en aansluiten van de inspanningen passen beter in de Werkgenda Bouw. Geen aanpassing of aanvulling van de tekst, wel vermelding
4	Hfst 1	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	Aandacht voor hogere bouwkost gezien Circulair bouwen arbeidsintensiever is wat hogere loonkost impliceert en mogelijk ook duurdere materialen	Antwoord: staat als prioriteit in de tekst, geen aparte werf.
5	Hfst 1	Bouwnunie	Aannemers	Veerle Van Impe	Overigens mis ik de schaal van wijk/stad/regio m.b.t. bijvoegden van materialen	Het beheersen van de kosten voor bouwen en de betaalbaarheid voor de klanten, bedrijven en burgers, is een belangrijk aandachtspunt voor de werking. Dit is opgenomen als een belangrijk algemeen principe voor de samenwerking in het hoofdstuk 5
6	Hfst 1	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	Over Vlaanderen Circulair en de transitie naar de circulaire economie. Terminologie is hier key. Is het nou een doel, thema, strategie	Dit overlapt met het ruimtebeleid van Departement Omgeving. De link met de transitie circulair bouwen ligt daarom dicht bij de Werkgenda. Vanuit het beleidsplan kunnen de inspanningen zich richten op agendabepaling. Dit is mee te nemen als aandachtspunt. Verwijzing naar ruimte is opgenomen. Geen tekstaanpassingen
7	Hfst 1	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	In het beleidsprogramma wordt de koppeling gemaakt met energische renovatie. Ook klimaatadaptief bouwen vormt een uitdaging met blauwe en groene ingrepen op privaat en publiek domein, waarnaar in het beleidsprogramma zou moeten verwezen worden, omdat bouwheren deze inspanningen en investeringen eveneens zullen moeten uitvoeren	Het is een doel. Dit hebben we aangepast op pagina 8 van de tekst.
8	Hfst 1	VCB	Aannemers	Griet Goossens	Het is niet duidelijk met welke grootteorde men materiaalvoetafdruk nu wil doen afnemen. Daarnaast is er ook het aspect van de koolstofafdruk van de doorgevoerde bouwactiviteiten.	Verwijzing is opgenomen. Tekstaanpassing is niet nodig
9	Hfst 2	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	De focus in de uitwerking is heel hard gericht op het 'circulaire'. Het 'milieu-impact'-verhaal gaat hierdoor verloren. De uitwerking van een M-peil, het streven naar gebruik van materialen met een lage milieu-impact, het voorzien van data en tools die in praktijk kunnen worden gebruikt en begrepen, ... zijn allemaal acties die naast het zuiver circulaire voldoende aandacht vereisen om de milieu-impact van de bouwsector te reduceren. Ook 'circulaire' materialen en oplossingen hebben immers nog een impact.	De koolstofafdruk is een parameter, een deel van de totale milieu-impact van gebouwen. Die zit vervat in de berekening. Het beleidsplan is gericht op inspanningen om de koolstofafdruk samen met ander druk op het milieu te verlagen. De grootte-orde van de daling van de materiaalafdruk is niet expliciet opgenomen door het ontbreken van een basis van waaruit te berekenen. Dit zal worden ontwikkeld tijdens de looptijd van het programma. Geen tekstaanpassing.
10	Hfst 2	WTCB	Kennisinstelling	Jeroen Vrijders	Het document stelt voor het 'vermijden van extractie van grondstoffen' (pg 15). Dit moet zeker geanalyseerd worden zoals het gedaan is op andere delen van het ontwerp beleidsprogramma waar men spreekt over het 'vermindern van het gebruik van primaire grondstoffen'.	De link is duidelijk gemaakt in de tekst. Circulariteit is een manier om de milieu-impact te doen afnemen. Ze staan niet naast elkaar. Een lagere milieu-impact is een doel, circulariteit niet.
11	Hfst 2	Baksteen federatie	Materialproducent	Kristin Aerts	De focus in de uitwerking is heel hard gericht op het 'circulaire'. Het 'milieu-impact'-verhaal gaat hierdoor verloren. De uitwerking van een M-peil, het streven naar gebruik van materialen met een lage milieu-impact, het voorzien van data en tools die in praktijk kunnen worden gebruikt en begrepen, ... zijn allemaal acties die naast het zuiver circulaire voldoende aandacht vereisen om de milieu-impact van de bouwsector te reduceren. Ook 'circulaire' materialen en oplossingen hebben immers nog een impact.	We hebben de voorgestelde verandering niet gevolgd omdat vermijden in onze interpretatie de term verminderen omvat en duidt niet op het volledig verbannen. Geen aanpassing in de tekst.
12	Hfst 2	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	Figuur 3 : verkeerd overgenomen van rapport proeftuin	We richten ons niet op de bouwcyclus maar op een algemene waardeketen. Daarin is een gelaagdheid opgenomen die werkt om de samenhang te duiden. De figuur is een adaptatie met dat voor ogen. Geen aanpassing
13	Hfst 2	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	In paragraaf 2.2 (zie p.11 e.v.) wordt 'circulair bouwen' gedefinieerd. Echter dit wijkt af van de definitie geocoreerd door de Proeftuin en de GDCB. De originele definitie vinden jullie o.a. terug in hoofdstuk 1 van het Urban Mining rapport binnen het kader van de Proeftuin Circulair Bouwen	Aangepast: ontbrekende zin is toegevoegd. 'Dit doen we via een intense samenwerking binnen het waardenetwerk.'
14	Hfst 2	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	In paragraaf 2.3 (o.a. Figuur 4 en 5) en volgende paragrafen (o.a. in §3.2; §3.3 en §4) wordt "urban mining" gelijkgeschakeld aan 'circulair materiaalbeheer' en "veranderingsgericht 2 (ver)bouwen" aan 'circulair ontwerpen en (ver)bouwen	Geen tekstaanpassing. Dit onderscheid is een doorlopende beweging
15	Hfst 2	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	Net als voor de klimaatdoelstellingen is het aangeraden om duidelijke en kwantificeerbare ambities te formuleren. Paragraaf 3.4 geeft duidelijke wensbeelden voor 2050 weer. Deze worden vervolgens vertaald in kwantificeerbare ambities tegen 2030. We stellen ons wel vragen hoe de streefcijfers bepaald werden. Werd hiervoor een haalbaarheidsstudie uitgevoerd?	cijfers op gebaseerd op verschillende bronnen, waaronder de proeftuin urban mining. De opvolging en indicatoren binnen het beleidsprogramma ontwikkelen we op basis van een voorzet van de OVAM
16	Hfst 3	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	p 16, vermeldde knelpunten gelden ook voor circulair ontwerpen en (ver)bouwen.	Geen tekstaanpassing. Uit de context en de volledige tekst blijkt dat de knelpunten voor beide waarschijnlijk gelden. De proeftuin heeft enkel het materiaalgebruik en urban mining geanalyseerd rond deze knelpunten.
17	Hfst 4	WTCB	Kennisinstelling	Jeroen Vrijders	Er zijn in totaal 29 deelwerven. Dit lijkt wat van het goede teveel. Enige prioritering lijkt wenselijk om er bv. zeker te zijn dat minstens 5 of 10 elementen gerealiseerd raken in de komende jaren. Zoniet dreigt het risico dat overal een beetje op gewerkt wordt, zonder concrete verandering. Zie ook het laatste zinnetje in het document: "De middelen die in de periode 2022-2030 ter beschikking worden gesteld, bepalen de snelheid van de transitie naar een circulaire bouwconomie.". De ervaring leert dat deze middelen helaas vaak toch enigszins beperkt zijn.	Prioritering wordt verder uitgedrukt in werven, met partners en stakeholders. Rekening mee te houden voor de werfliches. Ook op te nemen in zakelijk plan. Antwoord. Geen tekst of inhoudelijke aanpassing
18	Hfst 4	WTCB	Kennisinstelling	Jeroen Vrijders	Ons inziens zorgt de manier van voorstellen op p.30 en de uitwerking nadien ook bijkomend voor de vaagheid waarnaar hierboven verwezen : het slopen, recycleren, hergebruiken, ... en de inzet van urbanmining-materialen in nieuwe gebouwen vergt (soms) andere concrete maatregelen en er zijn andere actoren bij betrokken, dan bij het stimuleren en de uitrol van veranderingsgericht bouwen of het realiseren van een M-peil. In de uitwerking en de deelwerven voor de werven 2-4-6-8-9 verdient het dus aanbeveling om dit onderscheid duidelijker te maken.	Deelwerfliches die met partners verder worden doorgesproken. OVAM heeft in de voorbereidende fiches een duidelijke rol ingenomen, met een voorstel van prioriteit en timing. We nemen de suggestie voor een aanpassing van de structuur niet mee. Geen tekst of inhoudelijk aanpassing.
19	Hfst 4	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	Geen opmerkingen, wel elemente voor de uitvoering van de actiepaden voor de deelwerven	Geen tekstaanpassingen. Suggestie worden meegenomen
20	Hfst 4	VCB	Aannemers	Griet Goossens	De titel van hoofdstuk 04 "Uitdagingen en werven voor de bouwsector" is misleidend. Deze uitdagingen en werven zijn er ook voor andere actoren en sectoren, en niet enkel voor de bouwsector.	Hoofdstuk gaat over de inspanningen van alle betrokken partijen bij het bouwproces, niet enkel aannemers zoals VCB lijkt te stellen in haar terugkoppeling. Aanpassing van de titel 'Uitdagingen en werven voor de circulaire bouwconomie'
21	Hfst 5	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	Zowel preventieprogramma als beleidsprogramma. bij conceptie en uitrol van dit ontwerpprogramma terdege rekening moet worden gehouden met dit mogelijke optreden van suboptimale resultaten en Matheuseffecten	Geen aanpassingen van de tekst nodig. Het beleidsprogramma is inderdaad een beleidsplan aangevuld met concrete invulling van inspanningen in actieprogramma per werf. Dat zal in samenspraak op voorzet van de OVAM worden uitgewerkt en geactualiseerd met een periodiek van gemiddeld twee jaar
22	Hfst 5	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	Dialoogcultuur	Het verderzetten van de dialoogcultuur is meegenomen als algemeen principe. Door tekstaanscherping uitdrukkelijk opgenomen in het hoofdstuk 5
23	Hfst 5	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	Zakelijk plan nog te ontwikkelen	Is uitgewerkt en zal dienen bij goedkeuringproces door IF en Minister. Geen deel van de publieke consultatie
24	Hfst 5	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	... Echter, dit neemt niet weg dat het programma momenteel de indruk wekt dat de OVAM vooral veel zal faciliteren en hoopt op marktinitiatief (of een deus ex-machina), terwijl de OVAM (en andere overheidsactoren) zelf ook een belangrijke rol kunnen spelen en bepaalde elementen kunnen bepalen/vastleggen/sturen, via bv. verplichtingen, verboden, incentives, cijfermatige doelstellingen... Het verdient dan ook aanbeveling dat de OVAM meer de rol van 'beleidsmaker' opneemt in dit plan, en een aantal concrete pistes en acties naar voren schuift, waarin zij het verschil kan maken en op die manier haar stuk van de 'verantwoordelijkheid' neemt. Dit laat wellicht ook toe dat de vele vaak vaag omschreven doelstellingen (vnl. werven 3 tem 8) een stuk concreter gemaakt kunnen worden.	Kerntaak van de OVAM is inderdaad beleid maken, maar ook voorbereiden door te zoeken naar draagvlak. Dit programma is kader voor samenwerking, niet enkel een overzicht van wat OVAM zal doen. We treden op in verschillende rollen. Het beleidsprogramma is gericht op gedragenheid binnen de sector. De OVAM kan de agenda mee bepalen en uitnodigen om bepaalde zaken op te pakken. Kan samen met een uitnodiging om aan te sluiten en/of de lead te nemen voor bepaalde deelwerven. Antwoord. Geen tekstaanpassingen
25	Hfst 5	WTCB	Kennisinstelling	Jeroen Vrijders	Bekommernis voor de betaalbaarheid van bouwprojecten voor de lokale besturen en voor de burgers en bedrijven	Meenemen als algemene uitgangspunten voor de concretisering van de samenwerking (Hoofdstuk 5). Tekstaanpassing
26	Hfst 5	Gemeente Ham	Lokaal bestuur		Impact op de lokale besturen is niet meegenomen. Op het vlak van administratieve lasten is dat een aandachtspunt. Bij de communicatie en duiding kunnen de lokale besturen ondersteuning gebruiken	Gemeenten (via VVG) uitnodigen om deel te nemen aan het ontwikkelen van de inspanningen in het programma. In het bijzonder om te bekijken hoe de verzameling van data en het uitvoeren van bepaalde inspanningen kan gebeuren zonder bijkomende (administratieve) belasting van de lokale, maar ook andere besturen en bedrijven. Dit is een algemene opmerking voor alle inspanningen die is vermeld in hoofdstuk 5
27	Hfst 5	Gemeente Zwevegem	Lokaal bestuur		... dient bijkomende administratie tot het absolute minimum beperkt te worden	Staat vermeld in hoofdstuk 5 bij werking en de uitgangspunten ervan als bijzonder belangrijk element om mee te nemen in de samenwerking en ontwikkeling van de actiepaden
28	Hfst 5	Bouwnunie	Aannemers	Veerle Van Impe	Nood aan een concreet tijdsplan en doelen zden men zich kan voorbereiden om de uitdaging aan te gaan	De vraag om uit te zetten, consultatiefase vooraf met partners, ook voor prioriteiten. Op te nemen in de programmatie van de werven via de fiches die we bespreken met de stakeholders. Geen tekstaanpassing
29	Hfst 5	Bouwnunie	Aannemers	Veerle Van Impe		

					We vinden het belangrijk dat deze werven niet afzonderlijk uitgevoerd worden. Meerdere (deel)werven kunnen tegemoetkomen aan verschillende systemische uitdagingen, maar mogelijk ook ongewenste neveneffecten creëren. Het monitoren van de resultaten en het leerproces van de verschillende deelwerven is dan ook wenselijk. We raden dan ook aan om bij de uitvoering van het beleidsprogramma op regelmatige momenten een systeemblik te werpen op de realisaties en de faalmomenten.	Het behouden van een systeemblik als mogelijke 10de en overkoepelde werf volge. De coördinatie is opgenomen in de beschrijving van de samenwerking in hoofdstuk 5. Algemeen kader werkagenda, opvolging resultaten over verschillende werven, indicatoren opvolging op vlak van uitdagingen en beleidsstren, niet uitsluitend op niveau van actie of (deel)werf.
30	Hfst 5	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	Deze type indicatoren lijken me meer systemisch dan de meer klassieke vorm van KPI's! We moeten ook oppassen dat de opvolging niet te veel gebaseerd is op werf- en deelwerfniveau. Het leren over de werven heen, linken leggen en koppelingen creëren zijn veel belangrijker dan het bereiken van een bepaald richtcijfer.	Door het ontbreken van cijfermatige data voor bepaalde aspecten van de samenwerking is het niet mogelijk een klassiek model van KPI toe te passen. De keuze en de amalgamatie van de indicatoren is functioneel bedoeld. Los van de ontwikkeling van opvolging voor de verschillende werven waarop bepaalde KPI zijn gebaseerd is het de bedoeling gegevens uit te wisselen en te confronteren om een volledig beeld te scheppen van de voortgang van het programma.
31	Hfst 5	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	Een mogelijke werf die toe te voegen valt, is deze van deugdelijk asset-management van het patrimonium in de gebruiksfase, als onderdeel van de levenscyclus	Antwoord: buiten werkgebied OVAM, verwijzen naar WA
32	Hfst1	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeeke		
33	Verklaren de woordenlijst	WTCB	Kennisinstelling	Jeroen Vrijders	Verschillende opmerkingen voor aanpassingen in de gebruikte terminologie	Relevante aanpassingen doorgevoerd
34	Verklaren de woordenlijst	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	Verschillende opmerkingen voor aanpassingen in de gebruikte terminologie	Relevante aanpassingen doorgevoerd
35	Verklaren de woordenlijst	BBF	Materiaalproducent	Kristin Aerts	Verschillende opmerkingen voor aanpassingen in de gebruikte terminologie	Relevante aanpassingen doorgevoerd
36	W 5	Groen Beton	Producteur / aannemer		Betreffende deelwerf 5.3 (p53) mis ik de link naar het ontbreken van een juist juridisch kader voor het as-a-service in vastgoed tegenover het huidige recht van natrekking. Vandaag is het namelijk juridisch gezien heel moeilijk om een vast deel van een gebouw in as-a-service aan te bieden. Graag zie ik hiervoor volgende aanvulling: "Rollen en verantwoordelijkheden verschuiven, aansprakelijkheden worden anders ingevuld, eigenaarschap en recht van natrekking worden op een andere manier ingevuld, kosten en balen worden anders verrekend.	As a service ontwikkeling is op te nemen bij de ketensamenwerking. Volgen van de opmerking. Opnemen van de aanvulling in de scope van de deelwerf 5.3, echt zonder recht op natrekking.
37	W1	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeeke	Voor sloopopvolging op basis van overleg een werkbaar traject uitstippelen dat rekening houdt met verscheidenheid van bouwwerken	Antwoord: Opgenomen als uitgangspunt in de scope
38	W1	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeeke	Niet verdragend voor renovatie	Niet de bedoeling, geen vrijbrief. Antwoord
39	W1	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeeke	Sloopopvolging verplichten alle werven slechts een "overweging": de daadwerkelijke implementatie moet ook als mijlpaal in de tijd opgenomen worden	Overweging wijst naar overleg en afstemming. Planning en mijlpaal in actieprogramma. Nog onderzoek nodig. Politieke inschatting. Antwoord
40	W1	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeeke	niet-asbesthoudende afvalstromen kunnen worden verwerkt, i.e. aan een tarief voor niet-asbesthoudend afval.	Antwoord Aandachtspunt, afstemmen team asbest. Geen tekstaanpassing
41	W1	Bouwnunie	Aannemers	Veerle Van Impe	performante sloopopvolging voor "alle werven	Doorwerking van werf 1: adviseren betrokkenheid bij verdere doorwerking verschillende deelwerven. Geen tekstaanpassing
42	W1	Bouwnunie	Aannemers	Veerle Van Impe	Kwaliteitsborging: Vraag naar gebruiksvriendelijke tools die administratieve last beperken	Doorwerking van werf 1: adviseren betrokkenheid bij verdere doorwerking verschillende deelwerven. Geen tekstaanpassing. Hoofdstuk 5 vermeldt (digitale) vereenvoudiging om lasten van administratie te verminderen als een belangrijk algemeen aandachtspunt
43	W1	Bouwnunie	Aannemers	Veerle Van Impe	Aandacht voor bewaking en verantwoordelijkheden mbt kwaliteit van de materialen die worden hergebruikt	Is een belangrijk deel van de scope van de deelwerf 2.1. Verder uit te werken met de partners. Geen tekstaanpassing
44	W1	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	Vragen naar beschikbare informatie over sloopopvolging. Hoeveel SOP zijn er reeds opgesteld naar aanleiding van een omgevingsvergunning, hoeveel zijn er daarvan conform verklaart en hoeveel zijn er uitgevoerd via tracimat? Van diegene die via tracimat zijn uitgevoerd, hoeveel hiervan zijn via de volledige procedure en hoeveel via de vereenvoudigde procedure?	We hebben bij de ontwikkeling van het brede beleidsprogramma geen data over Tracimat als sloopbeheerorganisatie aangewend. Deze gegevens zullen worden verzameld binnen de werkzaamheden aan deelwerf 1.1
45	W1	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	We spreken van meerdere beheerorganisaties, zijn er al concreet aanwijzingen dat er een sloopbeheerorganisatie bijkomt naast tracimat?	Geen opmerking over de inhoud en invulling van de werven. Indien sloopopvolging verplicht is, dan zal de uitgebreide markt mogelijk een stimulans zijn voor andere spelers op deze markt. Geen tekstaanpassing
46	W1	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	Integratie van data sloopopvolging en sorteerlijnen lijkt enkel realistisch als men hier gebruik maakt van een massabalans	Dit kan worden opgenomen in de nulmeting waarbij gegevens van massabalansen worden meegenomen. Dit is een praktische uitwerking. Geen tekstaanpassing
47	W1	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	Dit is ook afhankelijk van wat budgetair haalbaar is, economische afwegingen zijn hier ook van belang (deelwerf 1.2)	Toevoegen in tekst. Ofwel bouw materiaal ... opnieuw gebruik is afhankelijk van ... , economische haalbaarheid
48	W1	Uhasselt	Kennisinstelling	Jonas Vorter	Daarnaast stelt het beleidsprogramma dat het doel is om alle afbraakwerken op te volgen (met enkele uitzonderingen). Gelet op de recente wijziging van VLAREMA vraag ik me af welke significante wijzigingen (bv. rond sloopopvolging) men op het oog heeft en of er daarin aansluiting zal worden gezocht met de werkzaamheden van de proeflijn (in het eerste deelrapport werd er bv. een vergelijking gemaakt tussen sloopopvolging en de regeling rond grondverzet).	Rollen en verantwoordelijkheden verschuiven, aansprakelijkheden en eigenaarschap worden anders ingevuld, kosten en balen worden anders verrekend. Rollen en verantwoordelijkheden verschuiven, aansprakelijkheden en eigenaarschap worden anders ingevuld, kosten en balen worden anders verrekend.
49	W1	VCB	Aannemers	Griet Goossens	Het juridisch statuut van materialen voor hergebruik en recycling (incl. bodem) en kwaliteitsborging van deze materialen zijn voor VCB belangrijk, die ook in het beleidsprogramma opgenomen zijn. Omgaan met nieuwe contaminanten in deze materialen komt in het document nog onvoldoende aan bod en vraagt volgens VCB nog extra aandacht in het beleidsprogramma, zodat er een duidelijk juridische kader is. ...	Geen tekstaanpassing. Onder de noemer 'gevaarlijke en storende' afvalstoffen in de deelwerven 2.2 en 2.3 houden we rekening met de bekommernis over de nieuwe contaminanten. Dit is ook opgenomen in de deelwerf 2.4 voor de ontwikkeling van nieuwe bouwmaterialen.
50	W2	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeeke	een term zoals "hoogwaardig" vooralsnog niet duidelijk is	In deelwerf 2.3 opdracht om dit uit te klaren. Geen tekstaanpassing.
51	W2	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeeke	overmaat aan administratieve lasten	Digitalisering en beperken administratieve lasten belangrijk aandachtspunt voor alle werven, betrekken sector bij implementatie. Aanpassing van de tekst door uitdrukkelijk te vermelden in nieuw opgenomen paragraaf in het hoofdstuk 5 over de samenwerking
52	W2	Baksteen federatie	Materiaalproducent	Kristin Aerts	Ten eerste moet een verdere verrijfing van de definitie van "hoogwaardige/laagwaardige toepassingen" uitgewerkt worden	Deel van de inspanningen voor deelwerf 2.2. Geen aanpassingen van de tekst
53	W2	VITO	Kennisinstelling	Wim De Backer	Er wordt regelmatig verwezen naar 'hoogwaardige en laagwaardige recycling en hergebruik'. Het is niet duidelijk waar er juist de grens gelegd wordt. Zoals opgenomen in het Urban Mining rapport, stellen we voor om de termen 'closed- en open-loop recycling' te gebruiken. Zoals de ecologische en financiële kosten-baten van het verwerken van slagsaafval uit sloop in Vlaanderen het heeft aangetoond, is open-loop recycling niet altijd minderwaardig.	Definitie hoogwaardig wordt bekeken in W2.2. Andere benadering in proeflijn kan bij onderzoek worden meegenomen. Geen tekstaanpassing
54	W2	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	We stellen ons hier de vraag hoe de wetgever het prijsbeleid voor LMRP en HMRP kan reguleren. We verwijzen hier ook graag naar de standaardbestekken	Vraag voor overweging. Kan worden meegenomen bij de deelwerf 2.2 als aandachtspunt. Geen tekstaanpassing
55	W2	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	Leerlessen recycling (2.4) Over welke technieken/lessen spreken we hier? Valt dit ook niet onder de federale bevoegdheden inzake productnormering?	OVAM heeft geen directe bevoegdheid over productnormering, wel bepalen van condities voor hergebruik / tweede leven. De rol is beperkt tot agendasetting. Geen tekstaanpassing
56	W2	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	Bodemmaterialen – inzet: Over welke toelagstoffen spreken we hier juist? (2.5)	Precisering, deel van het onderzoek. Geen aanpassing van de tekst
57	W2	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	zijn er al concrete voorbeelden van hoogwaardige toepassingen van bodem?	Precisering, deel van het onderzoek. Geen aanpassing van de tekst
58	W3	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeeke	gebruik maken van de experimentregulering en regelluwe zones in de zin van art. III.119 van het Bestuursdecreet of in eigen kader werken	Antwoord: Deel van onderzoek, te bepalen indien mogelijk zonder aanpassing bestaande regeling
59	W3	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	Hoe vraag en aanbod circulaire markt realiseren	Deel van onderzoek. Uit te werken in de werven. Geen tekstaanpassingen
60	W3	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	In de praktijk is dit vaak ook een problematiek rond het vinden van een overslag locatie en vooral wie deze betaalt en hoe groot deze mag/moet zijn. Het moment van vrijkomen van herbruikbare materialen is niet altijd afgestemd op het moment dat herbruikbare materialen nodig zijn.	In de samenwerking (werf 4) ruimte voor hubs of andere werkbare oplossingen. Overvanderde tekst
61	W4	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeeke	bereidwilligheid om in de visie van "circulair bouwen" mee te stappen, in belangrijke zal afhangen van de aantrekkelijkheid van de business cases en van het level karakter van het playing field. De Raad vraagt om hieraan de nodige aandacht te besteden.	Is opgenomen in de werven 4 en 5. Bijzondere aandacht voor gelijkspelveld en onderbouwen van mogelijkheden voor de ontwikkeling van zakenmodellen. Ondersteund vanuit communicatie in werf 8. Antwoorden aan Raad
62	W4	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeeke	Wat houdt sloop als startpunt waardecreatie concreet in? Het aanleveren van erkenningen is dit geen federale bevoegdheid? (over erkenning van selectieve slopers)	Voorwerp van onderzoek en overleg, uit te werken en verkenen met sector. Antwoord
63	W4	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	Vraag om samenwerking in bouwteams te stimuleren en een sluitend juridisch kader voor samenwerking en afbakening verantwoordelijkheden op te stellen	Klopt. Erkenning is hier te lezen als waardering / ondersteuning. Aanpassen van de tekst
64	W5	Bouwnunie	Aannemers	Veerle Van Impe	Gelijk speelveld voor alle actoren in de bouw, ook de zelfbouwers : als een privé persoon een deel van de afbraak doet, zal hij/zij ook juist moeten uitsorteren en eventueel hergebruiken.	In te brengen en uit te werken bij de planning en inhoudelijke afbakening van de deelwerven rond bouwteams. Geen aanpassing van de tekst
65	W5	Bouwnunie	Aannemers	Veerle Van Impe		Gelijk speelveld is ruim te interpreteren als het zorgen dat het volgen van de transitie geen nadelige effecten heeft voor bedrijven of andere partners. Geen tekstaanpassing

66	W6	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	een tijdstip naar voor schuiven voor het instellen van het materialenpaspoort als vereiste bij omgevingsvergunningplichtige handelingen	Voorwerp van onderzoek en overleg, uit te werken. Te vroeg. Politiek nog uit te klaren. Antwoord.
67	W6	Baksteen federatie	Materiaalproducent	Kristin Aerts	Wij hopen dat zo'n dynamiek die zich baseert op een Europese gemeenschappelijke aanpak zich ook verder zal vertalen in andere acties, zoals bij voorbeeld de implementatie van een gebouwpaspoort gebaseerd op de digital building logbook (deelwerk 1.1).	Plan schrijft zich in in een dynamiek van samenwerking en afstemming. Verwijzingen naar verschillende plannen zijn opgenomen. Korte verwijzing opgenomen in hoofdstuk 5
68	W6	Baksteen federatie	Materiaalproducent	Kristin Aerts	De noden van de bouwproducenten moeten in kaart gebracht worden om te kunnen beschikken over de gevraagde nodige kwaliteit en hoeveelheid van materiaalstromen	De materiaalproducenten maken deel uit van het waardenetwerk en wordt bv. meegenomen in de uitwerking van het paspoort. Bij het ontwikkelen van toetsen om vraag en aanbod van grondstoffen kenbaar te maken zijn de producenten van bouwmaterialen zeker te beschouwen. Precies de afstemming van vraag en aanbod voor materialen is een belangrijke uitdaging die we in samenwerking met de partners willen overwinnen. Geen tekstaanpassing
69	W6	Baksteen federatie	Materiaalproducent	Kristin Aerts	Valorisatie van de lange levensduur van gebouwen/bouwproducten is noodzakelijk. De lange levensduur van die bouwmaterialen en hun potentieel als elementen die in het gebouw blijven (geen sloop en geen deconstructie) moeten ook in TOTEM gevaloriseerd kunnen worden. 60 jaar als referentiestudieperiode (RSP), zoals momenteel in TOTEM gehanteerd, is geen incentive naar duurzaamheid....	Afstemmen TOTEM. Operationeel / inhoud. Geen opmerking op de doelstellingen en werkwijze in deze werf. Geen tekstaanpassing
70	W6	Baksteen federatie	Materiaalproducent	Kristin Aerts	Daarom ook best RSP in TOTEM verhogen naar 120 jaar i.p.v. 60 jaar om de link te maken met een ambitieuze visie/beleid.	Afstemmen TOTEM. Operationeel / inhoud. Geen opmerking op de doelstellingen en werkwijze in deze werf. Geen tekstaanpassing
71	W6	Uhasseel	Kennisinstelling	Jonas Vorter	Hoe zal de geplande monitoring en dataverzameling verlopen? Kijkt men hiervoor naar de Vlaamse monitor (die in ontwikkeling is) of wilt men ook andere datatechnologieën toelaten (bv. blockchain)? Zal de wetgeving deze digitale methoden ook gaan faciliteren (bv. in het materiaaldecree)?	Geen aanpassing in de tekst. Hoe de dataverzameling zal verlopen werken we uit in de werven 3, 6 en 9
72	W6	Ceraa	Kennisinstelling	Wendy Boswell	Bij levensduur staat de volgende definitie op p77 "Levensduur van een (deel)object waarbinnen het geschikt blijft voor zijn huidige functie op zijn huidige locatie."	Doorvoeren van tekstaanpassing. Schrapen 'op zijn huidige locatie'
73	W7	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	Wat wil men concreet bereiken met "veranderingsgerichtheid" van bouwwerken?	Voorwerp van onderzoek en overleg, uit te werken. Werf moet finaliteit aangeven. Nog aan te vullen antwoord
74	W7	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	Bekommernis voor kleinere firma's om op een efficiënte wijze gestandaardiseerde levenscyclusinformatie binnen te trekken	Aandachtspunt bij ontwikkeling en onderzoek voor deze werf. Dialoog met kleine bedrijven. Antwoord.
75	W7	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	zicht krijgen op het tijdsplan van uitrol van dit instrumentarium, dus de invoering van een M-peil,	Timing nog niet mogelijk, deel van overleg en politieke afstemming. Antwoord
76	W7	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	Hoe integreren van E en M-peil?	Voorwerp van onderzoek en overleg, uit te werken. Wenselijkheid als onderzoeksvraag. Antwoord.
77	W7	Baksteen federatie	Materiaalproducent	Kristin Aerts	Onze sector (BBF) ondersteunt geen benchmark op product of elementniveau. Bovendien zou men het beleid op doelstelling i.p.v. benchmark moeten focussen. Het benchmarken is een doel, maar een middel om het ontwerp van de bouwwerken te sturen naar keuzes met minder milieu-impact	We spreken over een bij voorkeur geïntegreerd milieupeil. We streven naar een optimum met de laagste milieu-impact tussen de verschillende peilen. Geen tekstaanpassing
78	W7	Baksteen federatie	Materiaalproducent	Kristin Aerts	Als conclusie lijkt het ons van belang dat de prioriteit(en) van het beleidsprogramma verduidelijkt worden, vooral bij gevallen waarin conflictsituaties zich kunnen voordoen: verhoging van het M-peil voor een beter E-peil of voor een meer circulair, klimaatrobust of veranderingsgericht gebouw.	We spreken over een bij voorkeur geïntegreerd milieupeil. We streven naar een optimum met de laagste milieu-impact tussen de verschillende peilen. Geen tekstaanpassing
79	W7	Denuo	Milieubedrijven	Kris Bogaert	Reactie op gebouwpaspoort tegen 2030. Heeft de OVAM reeds cijfermateriaal over de hoeveelheid werken die op deze manier te werk zal moeten gaan? Is er ook info over de hoeveelheid van deze werken die boven of onder de drempels voor een tracimat-verplichting liggen (1000 en 500 m ²)? potentieel belangrijke omschakeling in het arbeidsaspect van het bouwen, wat gepaard gaat met een grote behoefte aan vormings- en bijscholingsinspanningen	Geen direct verband met gebouwpaspoort. Deze gegevens zijn niet beschikbaar. Geen tekstaanpassing
80	W8	MINA Raad	Adviesraad	Jan Verheeke	Vraag om sterk in te zetten op onderwijs en opleiding en hiervoor voldoende fondsen te voorzien. Daarnaast is het ook nodig om volop in te zetten op sensibilisering en bewustmaking van de burger zodat hij weet dat circulair bouwen de toekomst is.	Akkoord en opgenomen in werf communicatie en sensibiliseren. Antwoorden
81	W8	Bouwnie	Aannemers	Veerle Van Impe	Vraag om sterk in te zetten op onderwijs en opleiding en hiervoor voldoende fondsen te voorzien. Daarnaast is het ook nodig om volop in te zetten op sensibilisering en bewustmaking van de burger zodat hij weet dat circulair bouwen de toekomst is.	Prioriteit voor de beroepsopleiding. Als deel van de inspanningen rond sensibilisering is het onderwijs een belangrijk platform. Mee te nemen in de verdere planning. Geen aanpassing van de tekst.
82	W8	Bouwnie	Aannemers	Veerle	Vraag om sterk in te zetten op onderwijs en opleiding en hiervoor voldoende fondsen te voorzien. Daarnaast is het ook nodig om volop in te zetten op sensibilisering en bewustmaking van de burger zodat hij weet dat circulair bouwen de toekomst is.	Prioriteit voor de beroepsopleiding. Is een belangrijke uitdaging maar geen absolute prioriteit. Sensibiliseren van de sector en de professionelen is de eerste doelstelling opdat circulaire bouwoplossingen kunnen worden toegepast. Als deel van de inspanningen rond sensibilisering is het onderwijs een belangrijk platform. Mee te nemen in de verdere planning. Geen aanpassing van de tekst.
83	W8	VCB	Aannemers	Griet Goossens	Voor een 'circulaire bouweconomie in Vlaanderen' als alternatief?	Het verwijzen naar de bouwsector in de titel is inderdaad te beperkend. Meer stakeholders zijn betrokken in de uitwerking en de uitvoering van de werf. De titel van hoofdstuk 4 is aangepast door een tekstwijziging: Uitdagingen en werf voor de circulaire bouweconomie
84	W9	VCB	Aannemers	Griet Goossens	Data-uitwisseling tussen verschillende platformen is een belangrijke uitdaging. Hierbij dient rekening gehouden en afgestemd te worden met publieke en private initiatieven, die alken hun inspanningen hebben. Voor de digitale tracering van (bodem)materialen en (gevaarlijke) afvalstoffen is eveneens afstemming met de sloop- en bodembeheerorganisaties noodzakelijk.	Is een uitgangspunt voor verschillende werf op platformen onderling te verbinden om noodzakelijke gegevens uit te wisselen. Deel van werf 1 voor de sloopopvolging en deelwerf 2.5 voor het beheer van gronden
85		Woodinc	Materiaalproducent		Vraag voor kopie van ontwerp	Doorgestuurd, geen verdere reactie of vraag voor aanpassingen
86		Gemeente Voeren	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
87		Gemeente Wortegem-Petegem	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
88		Gemeente Brecht	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
89		Gemeente Kinrooi	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
90		Gemeente Geraardsbergen	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
91		Gemeente Wemmel	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
92		Gemeente Halle	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
93		Gemeente Wezembeek Oppem	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
94		Gemeente St Lievens Hutsem	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
95		Gemeente Glabbeek	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
96		Gemeente Willebroek	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
97		Gemeente Koksijde	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
98		Gemeente Sint-Katelijne-Waver	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
99		Gemeente Gistel	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	
100		Gemeente Kortesseme	Lokaal bestuur		Geen opmerkingen van burgers ontvangen	